

TANGAZO LA SERIKALI NA. 411 la tarehe 25/07/2014

SHERIA YA FEDHA ZA SERIKALI ZA MITAA

(SURA YA 290)

---

**SHERIA NDOGO**

---

*Zimetungwa chini ya kifungu cha 7 (1) na 16 (1).*

---

SHERIA NDOGO ZA (USHURU WA HUDUMA) ZA HALMASHAURI YA WILAYA YA CHEMBA, 2015.

- |                            |    |  |
|----------------------------|----|--|
| Jina na mwanzo wa kutumika | 1. | Sheria Ndogo hizi zitajulikana kama Sheria Ndogo za (Ushuru wa Huduma) za Halmashauri ya Wilaya ya Chemba, 2015 na zitaanza kutumika mara baada ya kutangazwa kwenye Gazeti la Serikali.   |
| Matumizi                   | 2. | Sheria Ndogo hizi zitatumika katika eneo lote la Halmashauri ya Wilaya ya Chemba.  |
| Tafsiri                    | 3. | <p>Katika Sheria Ndogo hizi, isipokuwa pale itakapoelezwa vinginevyo:-</p> <p>“Afisa Muidhiniwa” ina maana ya Afisa yeyoye wa umma au mtu mwingine aliyeteuliwa na Halmashauri kusimamia utekelezaji wa Sheria Ndogo hizi;</p> <p>“Halmashauri” maana yake ni Halmashauri ya Wilaya ya Chemba;</p> <p>“Sheria” maana yake ni Sheria ya Fedha za Serikali za Mitaa Sura ya 290;</p> <p>“Hesabu” ina maana ya jumla ya mauzo au manunuzi ikiwa ni pamoja na kodi na ada, katika mwaka wa mapato;</p> <p>“Hesabu za mwisho” ina maana ya hesabu za mwisho zinazowasilishwa na Taasisi yoyote ya kibiashara baada ya kipindi cha hesabu kwa mujibu wa kifungu cha 9 cha Sheria Ndogo hizi pamoja na nyaraka au maelezo yatakayotakiwa kutolewa kwa mujibu wa Sheria Ndogo hizi;</p> <p>“Jumuisho” ina maana ya taarifa, nyaraka au hesabu au maelezo yoyote yahasuyo kiasi na thamani ya kifedha</p> |

ya bidhaa au huduma zilizozalishwa, zilizosambazwa, zilizotolewa na, au kuuzwa kibiashara na ikiwa ni pamoja na jumuisho la awali au la mwisho;

“Kipindi cha hesabu” ina maana ya muda ambao mfanyabiashara anatakiwa kuwasilisha hesabu za biashara zake;

“Mkurugenzi” maana yake ni Mkurugenzi Mtendaji wa Halmashauri ya Wilaya ya Chemba pamoja na Afisa yeyote atakayeteuliwa kutekeleza majukumu ya Mkurugenzi;

“Mkusanya ushuru” maana yake ni mtumishi au wakala aliyeteuliwa na Halmashauri kukusanya kodi kwa mujibu wa Sheria Ndogo hizi;

“Mwaka wa Mapato” maana yake ni kipindi cha miezi kumi na mbili ya kalenda ya mwaka;

“Taasisi ya kibiashara” ina maana ya taasisi iliyosajiliwa kwa mujibu wa Sheria ya Makampuni au Sheria ya Majina ya kibiashara inayojihusisha na shughuli za kiuchumi za uzalishaji wa bidhaa au mazao ya kilimo, usambazaji wa bidhaa au utoaji wa huduma na, au biashara ikiwemo uagizaji wa bidhaa kutoka nje ya nchi.

Utozaji wa 4.  
ushuru

Halmashauri itatoza na kukusanya ushuru wa huduma kwa mujibu wa Sheria Ndogo hizi kutoka kwa kila taasisi ya kibiashara na mtu yeyote mwenye leseni ya biashara iliyotolewa na Halmashauri au mamlaka nyingine nje ya Halmashauri katika kila mwaka wa mapato ambayo ni sawa na asilimia sifuri nukta tatu (0.3%) ya hesabu ya shughuli zote zikiwemo za uzalishaji wa bidhaa au huduma kutoka nje ya nchi na ndani ya nchi zinazofanyika katika eneo la Halmashauri ukiondoa kodi ya ongezeko la thamani na kodi ya mlaji.

5. Mkurugenzi kwa taarifa ya maandishi, anaweza kumtaka mlipa ushuru au mkusanya ushuru yeyote kuwasilisha hesabu zenye taarifa kamili za shughuli za kibiashara zikionesha kiasi na thamani ya kifedha ya bidhaa au huduma zilizozalishwa, kutolewa, kuingizwa, kusambazwa au kuuzwa kibiashara na taarifa ya fedha katika kipindi maalum kisichozidi siku thelathini tangu tarehe ya notisi hiyo.

- Uwasili-shaji wa taarifa
6. Mkurugenzi anaweza kwa taarifa ya maandishi kumtaka mtu yeyote mwenye taarifa au maelezo kuhusu taasisi yoyote ya kibiashara inayopaswa kulipa ushuru kwa mujibu wa Sheria Ndogo hizi, kuwasilisha kwake taarifa au maelezo hayo katika kipindi kisichopungua siku thelathini tangu tarehe ya agizo hilo.
- Uwezo wa kuingia kwenye jengo
7. Mkurugenzi anaweza kumwagiza kwa maandishi Afisa Muidhiniwa kuingia kwenye jengo au eneo la Taasisi ya kibiashara au la mlipa au mkusanya ushuru yeyote kwa nia ya kufanya uchunguzi na tathmini ya kumbukumbu za biashara, vitabu vya hesabu, na taarifa nyinginezo kama atakavyoona inafaa kufanyiwa uchunguzi kwa ajili ya kupata na kujua kiwango sahihi cha ushuru anachotakiwa kulipa mlipa ushuru au mkusanya ushuru.
- 8.- (1) Mkurugenzi anaweza, kwa taarifa ya maandishi, kumtaka mlipa ushuru au mkusanya ushuru yeyote kuwasilisha kwake kumbukumbu za biashara na vitabu vya hesabu, kwa nia ya kupata taarifa kwa ajili ya kufanyiwa tathmini au kukusanya ushuru wa huduma.
- (2) Kwa nia ya kupata taarifa kwa mujibu wa Kifungu cha 8(1) ,Mkurugenzi anaweza kumtaka mtu yeyote kufika mbele yake au kwa Afisa Muidhiniwa katika muda na mahali kadiri atakavyoona inafaa.
- Uwasili-shaji
9. Kila mlipa au Mkusanya ushuru wa huduma atatakiwa kutoa na, au kuwasilisha hesabu za awali na kulipa ushuru unaotakiwa katika muda kama ifuatavyo:-
- (a) kwa waagizaji bidhaa kutoka nje ya nchi watalipa ushuru katika muda kama itakavyokuwa imeelekezwa na Kamishina wa Kodi ya forodha na kodi ya mlaji;
- (b) wazalishaji wa bidhaa za viwandani watalipa ushuru kama itakavyokuwa imeelekezwa na kamishna wa Kodi ya Ongezeko la thamani (VAT isipokuwa haitakuwa zaidi ya muda wa kulipa Kodi ya mlaji au (VAT);

- (c) watu wengine watalipa katika awamu nne (4) awamu ya kwanza ikianzia katika kipindi cha miezi mitatu baada ya kuanza kwa kipindi cha mahesabu.
- Uteuzi wa 10. Mkurugenzi anaweza kuteua Kamishna wa Kodi ya forodha au kodi ya mapato kutathmini na kukusanya ushuru wa huduma na kuwasilisha kwa Halmashauri kwa wakati kama ilivyoelekezwa kwenye Kifungu cha 9 kwa lengo la kufanya tathmini, kukusanya na kupata ushuru pamoja na madeni yake.
- 11.- (1) Kiwango cha ushuru kitakuwa ni asilimia 0.3% ya hesabu ya shughuli zote baada ya kuondoa kodi ya ongezeko la thamani na kodi ya mlaji.
- (2) Mkusanya ushuru au mlipa ushuru yeyote akishindwa kuwasilisha ushuru wake atachukuliwa kama hajalipa ushuru na atastahili au kuwajibika kulipa ushuru huo kama vile ndiye mlipa ushuru wa Halmashauri, na njia zote za kukusanya madeni zitatumika dhidi yake kama vile ndiye mlipa ushuru husika.
- (3) Bila ya kuathiri masharti yaliyowekwa na Sheria Ndogo hizi Mkurugenzi anaweza kuteua wakala wa kukusanya ushuru kwa niaba yake na wakala huyo atakuwa na jukumu la:-
- (a) kuwasilisha majumuisho kwa Mkurugenzi au Afisa muidhiniwa;
  - (b) kuwasilisha ushuru aliokusanya katika kipindi maalum.
- 12.- (1) Kila mlipa ushuru au mkusanya ushuru atatakiwa kuwasilisha kwa Halmashauri hesabu za mwisho katika kipindi cha miezi minne tangu kumalizika kwa kipindi cha hesabu ya ushuru anaostahili katika mkupuo mmoja.
- (2) Mlipa ushuru au mkusanya ushuru anapowasilisha hesabu zake, Afisa Muidhiniwa anaweza:-
- (a) kupokea na kukubali hesabu hizo na kutathmini ushuru katika msingi huo;

- (b) kufanya tathmini kuhusu kiwango cha hesabu cha mlipa ushuru huyo iwapo atakuwa na hisia za kimsingi za kuamini kuwa hesabu hizo siyo sahihi.
- (3) Iwapo mlipa ushuru hatawasilisha majumuisho ya hesabu zake kwa mwaka wowote wa pato, aidha ametakiwa kufanya hivyo na Mkurugenzi au Afisa Muidhiniwa anafikiri kwamba mlipa ushuru huyo ana wajibu wa kulipa ushuru kwa mwaka huo, anaweza kwa kadri atakavyoona, kuamua kiwango cha hesabu za mlipa ushuru huyo, isipokuwa tathmini hiyo haitaathiri wajibu wowote wa mlipa ushuru anayostahili kwa mujibu wa Sheria Ndogo hizi, kwa kushindwa kwake kuwasilisha hesabu hizo.
- (4) Ushuru iliyotathminiwa kwa mujibu wa Sheria Ndogo hizi, italipwa katika siku thelathini tangu tarehe ya kufanya tathmini.
- 13.- (1) Mtu yeyote anayetakiwa kulipa ushuru akishindwa kuwasilisha hesabu zake kama inavyotakiwa kwa mujibu wa Sheria Ndogo hizi katika kipindi kilichoongezwa atatozwa riba ya asilimia 1.5 kwa mwezi au shilingi laki tatu kutegemea kiwango kipi kitakuwa kikubwa zaidi.
- (2) Iwapo mtu yeyote atasema uongo au ataficha baadhi ya hesabu zake kwa nia ya kupunguza kiwango cha ushuru anachotakiwa kulipa, na inapobainika kuwa ufichaji au upunguzaji huo aliufanya kwa makusudi, mtu huyo atatozwa kodi pamoja na nyongeza ya ushuru ya asilimia hamsini (50%) ya tofauti kati ya ushuru anaotakiwa kulipa na hesabu alizowasilisha pamoja na kiwango cha ushuru halisi.
- Jumla ya riba kutozwa kwenye ushuru usiolipwa 14.- (1) Kodi ambao haijalipwa kwa wakati kama ilivyoielezwa kwenye Sheria Ndogo hizi, itatozwa riba ya jumla ya asilimia 15% kwa mwezi na itatakiwa kulipwa pamoja na ushuru anayodaiwa.

- (2) Riba itozwayo katika Sheria Ndogo hizi itachukuliwa kama ushuru inayostahili kulipwa na njia zote za kukusanya ushuru na madeni zitatumika kukusanya riba hiyo kama ushuru unaolipwa na mlipa ushuru hiyo.
- Kushindwa kutimiza maagizo 15. Mtu yeyote ambaye bila ya sababu za msingi:-
- (a) atashindwa kuwasilisha hesabu sahihi na za kweli;
  - (b) atashindwa kuwasilisha Nyaraka, maelezo au taarifa inayotakiwa kuwasilishwa kwa Halmashauri katika muda uliowekwa;
  - (c) atashindwa kutunza kumbukumbu, kitabu au hesabu;
  - (d) atashindwa kuonyesha kumbukumbu yoyote au nyaraka kwa ajili ya uchunguzi, atakuwa ametenda kosa chini ya Sheria Ndogo hizi.
- Makosa 16. Mtu yeyote bila ya sababu za msingi:-
- (a) akifanya hesabu za uongo kwa kupunguza au kutoa hesabu zisizokuwa sahihi;
  - (b) akitoa taarifa isiyokuwa sahihi kuhusu jambo lolote linaloweza kuathiri jukumu lake au la mtu mwingine la kulipa kodi;
  - (c) akiandaa au kutengeneza au kusababisha kuandaliwa au kutengenezwa kwa vitabu vya uongo vya mahesabu au kumbukumbu;
  - (d) atamzuia au atajaribu kumzuia Afisa Muidhiniwa kutekeleza majukumu yake aliyopewa kwa mujibu wa Sheria Ndogo hizi,
- atakuwa ametenda kosa.
- Adhabu 17.- (1) Mtu yeyote atakayevunja masharti ya Sheria Ndogo hizi atakuwa ametenda kosa na akipatikana na hatia atatozwa faini ya shilingi elfu hamsini (50,000/=) au atatumikia kifungo cha miezi kumi na mbili jela au adhabu zote mbili kwa pamoja yaani faini na kifungo.

- (2) Pamoja na adhabu atakayopewa mkosaji katika Sheria Ndogo ya 17(1), mkosaji atawajibika kulipa Halmashauri gharama iliyoingia kutokana na kuvunja masharti ya Sheria Ndogo hizi.

Kufililisha kosa 18.

Endapo mtu ametenda kosa na kukiri kwa maandishi kwa mujibu wa Sheria Ndogo hizi, Mkurugenzi anaweza kushughulikia kosa hilo na kuagiza kuwa mtu huyo alipe deni analodaiwa pamoja na adhabu ya kulipa faini isiyozidi shilingi elfu hamsini.

**JEDWALI LA KWANZA**

**FOMU YA KUFIFILISHA KOSA**

(Chini ya kifungu cha 18 cha Sheria Ndogo hizi)

Mimi.....wa  
S.L.P..... ninaefanya biashara ya  
..... katika eneo la  
..... lililopo ndani ya Halmashauri ya Wilaya ya Chemba.  
Nakiri kuwa leo tarehe .....Nilikiuka kifungu cha  
.....cha Sheria Ndogo za (Kodi ya Huduma)  
za Halmashauri ya Wilaya ya Chemba za mwaka 2015. Kwa hiyo, kwa hiari yangu mwenyewe na bila kushawishiwa na mtu yeyote, nakubali kulipa faini iliyoainishwa kwenye Sheria Ndogo hizi iwapo Mkurugenzi atatekeleza madaraka aliyopewa chini ya kifungu cha 18 cha Sheria Ndogo hizi.

Saini .....

Jina.....

Tarehe .....

Mbele yangu .....

Saini .....

Wadhifa .....

Tarehe .....

Nembo ya Halmashauri ya Wilaya ya Chemba ilibandikwa kwenye Sheria Ndogo hizi kufuatia Azimio la Mkutano wa Halmashauri ya Wilaya ya Chemba uliofanyika tarehe 25 mwezi 04 mwaka 2014, Muhtasari Na. 11/2013/2014 mbele ya:-

DR. WILLIAM D. MAFWERE,  
*Mkurugenzi Mtendaji*  
*Halmashauri ya Wilaya ya Chemba*

MHE. RAJABU,  
*Mwenyekiti wa*  
*Halmashauri ya Wilaya ya Chemba*

NAKUBALI,

Dodoma,  
8 Julai, 2015

MIZENGO PETER PINDA (MB.),  
*Waziri Mkuu*